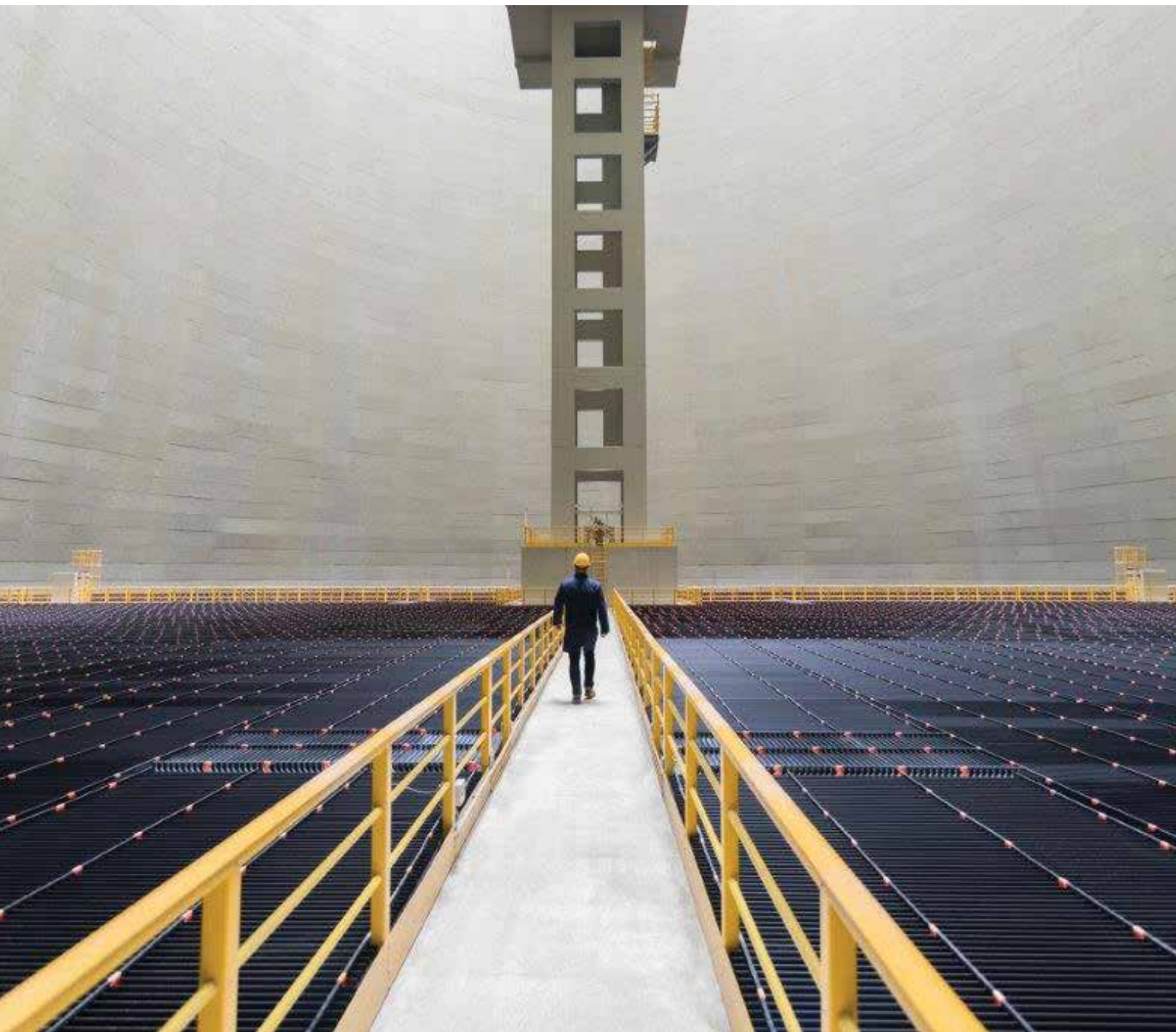

ENERGIJA

časopis skupine HSE / september 2017

- > Intervju z mag. Stojanom Nikolićem, finančnim direktorjem in članom posloводства HSE
- > Termoelektrarna Šoštanj je bila v vročih dneh nepogrešljivi člen oskrbe Slovenije z električno energijo

86

Počitniške kapacitete

Seznam in kontaktni podatki

DRAVSKE ELEKTRARNE MARIBOR

Morje: Vrsar - Valkanela (mobilna hišica, 6+1 ležišč); Biograd - Soline (mobilna hišica, 6+1 ležišč); Mareda (dva apartmaja, 4 ležišča, 5 ležišč); Barbariga (apartma, 4 ležišča); Novalja – Gajac (dva apartmaja, en 5 ležišč, en 6 ležišč)

Gore: Kope – Partizanka (dva apartmaja, en 7 ležišč, en 5 ležišč); Kope – Brusnica (apartma, 7 ležišč); Rogla (apartma, 4 ležišča)

Toplice: Moravci (apartma, 5 ležišč)

Dodatne informacije in prijave:

Polona Pok, tel. 02 300 53 87, e-pošta: polona.pok@dem.si

SOŠKE ELEKTRARNE NOVA GORICA

Gore: Log pod Mangartom (dva apartmaja s 4-5 ležišči); Moznica (dva apartmaja s 4-5 ležišči); Tolminske Ravne (dva apartmaja 2+2 ležišči)

Dodatne informacije in prijave:

Adrijana Merljak, tel. 05 339 63 41, e-pošta: adrijana.merljak@seng.si

PREMOGOVNIK VELENJE

Gore: Golte (hotel in apartmaji)

Dodatne informacije in prijave:

tel. 03 839 11 04, e-pošta: info@golte.si

TERMoeLEKTRARNA TRBOVLJE v likvidaciji

Toplice: Čatež (apartma, do 5 oseb)

Dodatne informacije in prijave:

Jože Ahac, tel. 03 565 12 35, e-pošta: joze.ahac@tet.si

Uvodnik

3

Intervju:
mag. Stojan Nikolić,
finančni direktor
in član posloводства HSE

4

Zgodilo se je:
Novice iz naših družb

7

Trikrat stehtani

Energetska trilema je poročilo, ki ga vsako leto oktobra objavi Svetovni energetske svet (World Energy Council - WEC). V njem stehta trajnostno naravnost in učinkovitost energetike v 125 državah sveta. Letošnje poročilo bo torej kmalu objavljeno, med energetiki pa je že slišati tiha pričakovanja o izboljšanju slovenske uvrstitve na lestvici. Slovenija je že lani dosegla odličen rezultat. Uvrstila se je na 12. mesto, pred njo pa so bile Danska na prvem mestu, sledile so Švica, Švedska, Nizozemska, Nemčija, Francija, Norveška, Finska, Nova Zelandija, Avstrija in Velika Britanija na 11. mestu.

Svetovni energetske svet v razvrstitvi držav oziroma indeksu energetske trileme primerja države po treh kazalcih, in sicer po energetske varnosti, energetske enakosti, (dostopnosti odjemalcev in zmoglosti nakupa) in okoljske naravnosti. Izmerjeni rezultat pokaže dejansko uresničevanje zastavljene nacionalne energetske politike v praksi.

Zakaj je indeks energetske trileme pomemben za skupino HSE? In obratno. Zakaj je skupina HSE tudi pomembna za dobro uvrstitev Slovenije na globalni lestvici? Zagotovo zato, ker je eden ključnih stebrov slovenske elektroenergetike. Skupina HSE je namreč največja proizvajalka električne energije iz obnovljivih virov v Sloveniji in dobaviteljica približno tretjine električne energije, proizvedene iz domačega premoga. Navsezadnje je tudi eden od ključnih investorjev v obnovljive vire, denimo v hidroelektrarne na spodnji Savi. Nedvomno je zaradi opisane vloge pomemben člen pri presoji nacionalne energetske slike, s svojim uspešnim delovanjem pa prispeva k pomikanju celotne slovenske energetike na višje stopnice v svetovnem kontekstu.

Medtem, ko pričakujemo jesensko objavo indeksa energetske trileme in našo uvrstitev, se za družbe v skupini HSE že kažejo obrisi letošnjega leta in finančna slika pod črto. Kakšen bo letošnji pridelek je vprašanje, ki ga v energetiki, podobno kot v kmetijstvu, postavimo jeseni. Razlika pa je v tem, da septembra in oktobra, ko kmetje in vinogradniki pospravijo pridelke in oberejo grozdje, že sestavijo sliko dobre ali slabe letine, energetiki pa šele obrise. Vprašanje, kakšna slika poslovanja se zarisuje po devetih mesecih leta, smo zastavili finančnemu direktorju HSE mag. Stojanu Nikoliću. V pogovoru za Energijo med drugim izpostavlja učinek dolgotrajnih nizkih vodostajev Drave in Soče na proizvodnjo in prodajo električne energije, kar je seveda pomembno vplivalo na uspešnost poslovanja. Da kljub optimizmu še vedno hodimo po robu, je njegovo sporočilo.

Svojevrstna ironija je, da sta prav zaradi vremena kmet in energetik v določenem pogledu v enakem položaju. Oba sta tako rekoč vremenska odvisnika, pa naj delujeta v Sloveniji ali katerikoli drugi državi med 125 tistimi, katerih energetske učinkovitost meri WEC. Za dobro ali slabo letino, tako v kmetijstvu kot v proizvodnji električne energije iz hidroelektrarn, še vedno - kljub razvoju znanosti in sofisticiranih novih tehnologij - ostajamo odvisni od vremena. Morda bo prav jesenska naklonjenost vremena v obliki obilnega dežja napolnila rečna korita, dvignila proizvodnjo iz hidroelektrarn in, upajmo, polepšala tudi finančno sliko poslovanja. Tako ali tako pa velja rek: kdor dela dobro, se mu dobro tudi povrne.

Lidija Pavlovčič

ENERGIJA

je časopis skupine HSE

Izdajatelj:

Holding Slovenske elektrarne d.o.o.,
Koprška ulica 92, 1000 Ljubljana

Glavna in odgovorna urednica:

Lidija Pavlovčič, vodja Službe
za korporativno komuniciranje
skupine HSE

Uredniški odbor:

Lidija Pavlovčič in Petja Rijavec
(HSE), Sandi Ritlop (HSE Invest),
Majna Šilih (DEM), Martina Pavlin
(SENG), Tadeja Jegrišnik (PV),
Natalija Grebenšek (TEŠ), Luka
Podjed (TET v likvidaciji)

Fotografija na naslovnici:

Goran Vadlja Kamenjašević:
Notranost hladilnega stolpa bloka
6 TEŠ

Oblikovanje in prelom:

Majna Šilih

Tisk:

HTZ Velenje, I.P., d.o.o.,
Partizanska cesta 78, 3320 Velenje

Naklada:

1.000 izvodov

E-pošta za vprašanja, predloge in pripombe:

lidija.pavlovacic@hse.si

E-Energija:

www.hse.si

ŠE VEDNO HODIMO PO ROBU

Leto 2016 je bilo »leto preobrata«. Tako piše v letnem poročilu družbe in skupine HSE, ki je izšlo sredi poletja in v katerem se lahko pohvalimo, da smo poslovali z dobičkom, zmanjšali zadolženost, ustvarili 1,2 milijarde evrov prihodkov in 22 milijonov evrov čistega dobička. Dobri poslovni rezultati so zagotovo ne le pomembna popotnica, temveč predvsem motivacija za prihodnje obdobje, četudi to ne bo enostavno. Slabe hidrološke razmere, ki so vplivale na izpad proizvodnje hidroelektrarn v skupini HSE, bodo namreč vplivale tudi na končni finančni rezultat skupine. Kljub temu pa je mag. Stojan Nikolić, finančni direktor in član posloводства HSE, optimist. Poudarja, da skupina HSE vse obveznosti tekoče poravnava in da se bo do konca leta zadolženost dodatno znižala, z novimi projekti, ki jih načrtujemo, predvsem s t. i. vertikalno integracijo, pa se bodo postopno začeli novi pozitivni premiki na prihodkovni strani.

mag. Stojan Nikolić, finančni direktor in član posloводства HSE

Izšlo je letno poročilo skupine in družbe HSE za leto 2016, ki ste ga poimenovali »leto preobrata«. Lahko na kratko komentirate, zakaj tako zveneč slogan oziroma katere so bile tiste glavne točke preloma, zaradi katerih je bilo lansko leto poslovno tako uspešno?

Leto 2016 bi lahko poimenovali s številnimi pozitivnimi

pridevniki. Ključnih točk preloma je bilo kar nekaj: v letu 2016 smo končno finančno zaprli investicijo v TEŠ blok 6 in postavili stabilno in dolgoročno strukturo financiranja, taisti blok 6 je dobil dokončno uporabno dovoljenje in prvič, odkar sem se pridružil HSE, smo celo leto nemoteno obratovali z vsemi proizvodnimi kapacitetami. Vse to je pripomoglo k temu, da smo prvič po letu 2012 obrnili trend poslovanja celotne skupine navzgor.

Skupina HSE vse obveznosti tekoče poravnava. Do konca leta se bo zadolženost dodatno znižala in bo pod 850 milijoni. Neto dolg pa bi moral pasti pod 800 milijonov EUR.

Letošnje leto je z vidika hidroproizvodnje slabo, saj je hidrologija elektrarn na Dravi in Soči že več mesecev podpovprečna. Lahko torej sklepamo, da se v letu 2017 zgodba o uspehu ne bo ponovila? Kako se bo po vaši oceni končalo leto 2017?

Stanje v letošnjem letu je res zaskrbljujoče. V celotni regiji primanjkuje vode, s tem pa tudi »poceni« električne energije. To pomeni, da se je cena električne energije povišala, kar nam sicer izboljšuje položaj za naprej, v letu 2017 pa se bo predviden 10-odstotni izpad skupne proizvodnje in 25-odstotni izpad proizvodnje iz sistemskih hidroelektrarn poznal tudi v končnem rezultatu skupine. Po prvih ocenah bodo rezultati na ravni EBITDA podobni tistim iz leta 2015. Poleg slabše hidrologije na podplanski rezultat še vedno vplivajo tudi nižje dosežene cene električne energije (v primerjavi z letom 2016) in dejstvo, da država kljub pričakovanjem ni uvedla sheme, ki bi proizvodnji električne energije iz domačih virov omilila vplive nizkih cen.

Konec lanskega leta je imela skupina HSE za 896 milijonov EUR kreditov. Kakšna je naša trenutna zadolženost? Bomo zmogli tekoče poravnati obveznosti, tudi zaradi že omenjene slabše hidrologije in predvidenega izpada prihodka iz tega naslova?

Skupina HSE vse obveznosti tekoče poravnava. Do konca leta se bo zadolženost dodatno znižala in bo okoli 850 milijonov evrov. Neto dolg pa bi moral pasti pod 800 milijonov evrov. Negativni vplivi na poslovanje, o katerih sem govoril prej, vsekakor vplivajo na našo dolgoročno kreditno sposobnost in s tem tudi na sposobnost poravnavanja obveznosti. Za hidrologijo me osebno ne skrbi, saj sem od leta 2014 dalje lahko opazoval vsakršno hidrologijo, od izjemne, slabe in povprečne do izjemno slabe. Zato verjamem, da se bo popravila in bo na dolgi rok v povprečju. Bolj pa me skrbi mačehovski odnos lastnika do tveganj, s katerimi se soočamo proizvajalci električne energije zaradi nizkih cen le-te. Kot omenjeno podporna shema, ki bi omilila tveganja, ni bila uvedena, alternativ, ki so jih obljubljali, ni od nikoder in tako smo še vedno prepuščeni samemu sebi in vremenskim ter tržnim razmeram. Kljub stabilizaciji razmer in optimizmu, ki izhaja iz leta 2016, pa lahko rečem, da še vedno hodimo po robu in to stanje se ne bo izboljšalo, dokler zadolženosti ob sedanjih tržnih razmerah ne znižamo pod 500 milijonov evrov ali cena električne energije dolgoročno ne zraste na ravnen med 45 in 50 evrov.

Veliko je govora o investicijah skupine HSE, vendar še vedno ni povsem jasno, katere imajo zeleno luč in katere so »na čakalju«. Kakšni so v tem trenutku investicijski načrti skupine? Katere naložbe so nujne in katere lahko počakajo?

Trenutno so upravičene izključno investicije, ki jih lahko umestimo v skupino naložb za zagotavljanje varne in zanesljive proizvodnje iz obstoječih objektov in ta skupina naložb je nujna. V naslednjem letu bo s tem povezana aktivnost povečana, saj nas čakajo ekološka sanacija bloka 5, remont blokov 5 in 6, remont črpalne hidroelektrarne Avče ter večja investicijsko-vzdrževalna dela na hidroelektrarni Plave ter priprave na obnovo HE Formin. Na tem delu varčevanja ni in ta del investicij, ki zagotavljajo izpolnjevanje temeljnega poslanstva skupine HSE, sam jemljem kot obveznost - enako kot obveznosti, ki izhajajo, denimo, iz kreditnih pogodb.

Drugi del poslanstva skupine HSE, kot ga sam dojemam, to je združevanje finančnih, kadrovskih in drugih resursov za investicije v nove proizvodne objekte, pa je trenutno v mirovanju. V enem delu na to vpliva zaostreno finančno stanje, ki sem ga že omenil. V večjem delu pa je težava v dejstvu, da v trenutnih razmerah praktično nobena investicija ni ekonomsko upravičena. Kot finančni direktor neposredno v investicije nisem vključen, moram pa oceniti njihovo ekonomsko upravičenost in to oceno podajam svojim kolegom. Splošna ugotovitev v tem trenutku je, da brez podpornih shem, ki so tudi povzročile padec cen električne energije, nove investicije niso upravičene.

Kako bi preprosto pojasnili ekonomsko upravičenost neke investicije v energetske objekte?

Vzemimo enostaven primer hidroelektrarne v srednjem ali spodnjem toku Save, torej hidroelektrarne, ki se je gradila oziroma je najbližje izgradnji. Povprečna elektrarna na tem delu lahko proizvede okoli 100 GWh električne energije letno. Po trenutnih cenah je vrednost te električne energije med 3,5 in 4 milijoni evrov letno, obratovalni stroški znašajo med 1,5 in 2 milijona evrov letno. Investitorju torej ostaneta približno 2 milijona evrov. Povprečna investicija v energetske del (infrastrukturo pokrije država) pa znaša med 100 in 120 milijoni evrov. Doba vračila investicije tako znaša med 50 in 60 let. Če želiš hiter odgovor o ekonomski upravičenosti, se moraš na tem mestu vprašati, ali bi sam zagrabil tako priložnost? Če bi investiral sam, bi pri hidroelektrarni na primer želel imeti dobo vračanja pod 25 let - še bolje pod 20 - to pa bi dosegli bodisi s približno 20 evrov višjo ceno električne energije, torej med 55 in 60 evri, ali pa pol nižjo ceno investicije.

Trenutno so upravičene izključno investicije, ki jih lahko umestimo v skupino naložb za zagotavljanje varne in zanesljive proizvodnje iz obstoječih objektov.

Termoelektrarna Šoštanj je nosilka trenutno največje energetske naložbe v Sloveniji, šestega bloka TEŠ. Toda lansko leto so poslovali s 40 milijoni evrov izgube. Kdaj je realno pričakovati, da bo blok 6 ustvarjal dobiček oziroma se bo začel sam odplačevati – nenazadnje je bilo to ob začetku izgradnje eno od osrednjih pričakovanj?

Postavljate mi vprašanje, vredno milijardo EUR. A če nadaljujem zgornjo misel: TEŠ je lahko pozitiven, če in ko se bo na trgu t. i. *dark spread* zvišal za 10 do 15 evrov ali bo ta razlika nadomeščena s katerim od podpornih mehanizmov, ki jih pozna evropski pravni red in s katerim bi bodisi zvišali prihodke ali pa znižali stroškovno ceno za 40 milijonov evrov na letni ravni.

Termoelektrarna Šoštanj in Premogovnik Velenje sta trenutno in verjetno tudi do konca obratovanja premogovnih blokov bosta nerazdružljiva siamska dvojčka.

Toda TEŠ ni samo šesti blok, tu sta še bloka 4 in 5. Delovanje bloka 4 je pogojeno s spregledi EIB, ki se podaljšujejo vsakih šest mesecev. Glede na dolgoročni plan izkopa premoga v PV in okoljske obremenitve je predvideno prehodno obdobje do leta 2030, ko v TEŠ obratujeta peti in šesti blok.

Peti blok trenutno stoji. Kdaj ga bo TEŠ zagnal oziroma kako poteka investicija vanj?

Investicija še ne poteka, priprave nanjo pa potekajo skladno s terminskim planom. Do 30. septembra letos morajo biti sklenjene ključne pogodbe za izvedbo energetske obnove bloka 5 in takrat bomo dobili tudi natančen terminski načrt investicije.

Je združevanje TEŠ in PV še opcija?

TEŠ in PV sta trenutno in verjetno tudi do konca obratovanja premogovnih blokov bosta nerazdružljiva siamska dvojčka. Prve analize večjega obsega sinergij v primeru združevanja niso pokazale, možnost združitve pa je vsekakor še vedno na mizi z vsemi prednostmi in slabostmi.

Ko že govoriva o Šaleški dolini – zadnje čase aktualen, pereč problem, so odškodnine lokalnim skupnostim. Občine trdijo, da so do odškodnin upravičene. Kakšno je stališče HSE in kako potekajo pogovori s predstavniki lokalnih oblasti?

Odškodnine se plačujejo za povzročeno škodo, ki pa mora biti določena in določljiva. Rudnik, elektrarne in lokalne skupnosti na tem območju sobivajo že krepko čez sto let, z vsemi prednostmi in slabostmi takšnega sobivanja. Sam rad poudarim prednosti, kot so za slovenske razmere nadpovprečno plačana delovna mesta za skoraj tri tisoč zaposlenih, velik multiplikativni učinek energije na lokalno gospodarstvo, izredno velik poudarek rudnika na sanaciji vpliva na okolje, ki se kaže v urejenosti obal jezer in možnosti razvoja turizma, ekološke prednosti modernih energetskih objektov, s katerimi smo dosegli, da sosedje elektrarne in rudnika dihajo precej bolj čist zrak kot denimo mi, ki sedimo v Ljubljani, in to po vseh ključnih kazalcih onesnaževal. Elektrarna zagotavlja tudi poceni toploto gospodinjstvom in gospodarstvu. Seveda pa ne moremo mimo dejstva, da oba naša proizvodna objekta v tem delu države na okolje tudi negativno vplivata. Glede tega se z občinami vseskozi pogovarjamo in dogovarjamo in menim, da smo v zadnjem obdobju prišli do skupnega stališča, da je potrebno preučiti možnost reševanja negativnih vplivov skozi nadomestila, kot jih poznajo lokalne skupnosti Posavja zaradi vpliva Jedske elektrarne Krško.

Še ena, že dolgo odprta tema, je združevanje podpornih procesov (ZPP) na ravni skupine HSE. Gre za že skoraj pet let trajajoč projekt, zaradi katerega je bilo nešteto polemik in prelitega žolča. Kako poteka? Zdi se, da se zadeve, razen morda na področju informatike, ne premaknejo z mrtve točke.

Združevanje podpornih procesov je obsežen in kompleksen projekt. Trenutno smo v predpripravljalni fazi. Ena ključnih predpogojev za uvedbo ZPP sta uvedba enovite IT podpore procesom in njihovo poenotenje. Oboje smo izvedli z uvedbo informacijskega sistema SAP v štiri družbe skupine in danes lahko ugotovimo, da je IT podpora enovita. Pri poenotenju procesov pa nas čaka še kar nekaj dela.

Glede na povedano lahko zatrdim, da smo s postopki združevanja podpornih procesov bližje kot se zdi, kar dokazuje tudi dokaj enostaven prevzem izvajanja številnih podpornih funkcij TEŠ na HSE. Vsekakor pa bi rad videl, da ta projekt za svojega vzamejo tudi odvisne družbe skupine HSE in da se zaposleni v teh družbah, ki so na nekaterih področjih tudi bolj kompetentni in bolje organizirani kot smo na HSE, vključijo v izvajanje ZPP. Namen združevanja namreč ni centralizacija, kot radi slišimo, temveč optimizacija in izboljševanje vseh poslovnih procesov v skupini.

Namen združevanja podpornih procesov ni centralizacija, kot radi slišimo, temveč optimizacija in izboljševanje vseh poslovnih procesov v skupini.

Ste prvi nadzornik Premogovnika Velenje. Katere ključne prelomnice, dosežke družbe, bi izpostavili za čas svojega mandata?

V preteklih letih smo v PV naredili izjemo velik napredek. Žal moram ta napredek primerjati z letom 2014, ki je bilo za Premogovnik eno najtežjih, saj razmer pred tem ne poznam. Kot finančni direktor HSE in predsednik nadzornega sveta premogovnika lahko ugotovim, da smo družbo finančno sanirali, izboljšali komunikacijo ter korporativno upravljanje. Iztisnili smo male delničarje in zaključili praktično vse spore, povezane z njimi. Na poslovnem področju pa smo dosegli zastavljeni cilj, to je polno lastno ceno premoga pod 2,75 EUR/GJ, ki je v primerjavi z letom 2014 nižja za 20 odstotkov, kar omogoča družbi pozitivno poslovanje. Vse to smo dosegli v rednem dialogu in ob sodelovanju s socialnimi partnerji, brez večjih napetosti med HSE, upravo PV in zaposlenimi v rudniku. Prav tako smo PV osredotočili izključno na osnovno dejavnost ter dezinvestirali večino poslovno nepotrebnega premoženja.

Podobno kot za skupino HSE pa lahko tudi za Premogovnik Velenje ugotovim, da še vedno hodimo po robu in da lahko vsaka, tudi manjša težava poslovanje rudnika ponovno zamaje. Zato si želim nadaljnjega razumevanja zaposlenih in socialnih partnerjev, ki predstavljajo skoraj dve tretjini stroškovne cene premoga, hkrati pa je na kratek rok obveznost do zaposlenih fiksna. Cilj reorganizacije in tudi pogajanj o novi kolektivni pogodbi je ravno ta: da v nagrajevanje vnesemo nekaj fleksibilnosti, ki bi omogočila Premogovniku Velenje dodatno nagrajevanje ob uspešnem poslovanju ter zmanjšanje tveganj v primeru, da pride pri poslovanju do težav.

Zaključiva pogovor z začetno iztočnico, ki je bila dobro poslovanje skupine HSE v letu 2016 z obrisi prihodnjih načrtov. Lahko izpostavite nekaj ključnih projektov, ali pa izzivov, ki so pred skupino HSE? Kateri bodo tisti, ki bodo pripomogli k njeni prepoznavnosti na eni in poslovni uspešnosti na drugi strani?

Ključni projekti znotraj skupine HSE v letu 2018 bodo, kot sem že omenil, nadaljevanje projekta združevanja podpornih procesov, pogajanja o novih podjetniških kolektivnih pogodbah, začetek poenotenja procesov IT s skupino PV, uspešna izvedba vseh remontov in investicije v blok 5 Termoelektrarne Šoštanj, prenova procesov in komunikacijskih ter informacijskih tokov v trženju. Med ključnima zunanjima projektoma pa bi izpostavil vertikalno integracijo oziroma vstop skupine HSE na maloprodajni trg, kjer si bomo končno utrli trženjsko pot do končnega kupca, ter iskanje možnosti za zmanjšanje tveganj nizkih cen električne energije.

Intervjuvala: mag. Petja Rijavec

Iz naših družb

Skupina HSE v letu 2016: Poslovanje z dobičkom ob manjši zadolženosti in nižjih stroških

17. julija 2017 je HSE na svojih spletnih straneh objavil letno poročilo skupine in družbe HSE za leto 2016. Ocenjujejo ga kot uspešno, saj so poslovali z dobičkom in zmanjšali zadolženost, kar je v primerjavi z letom 2015 velik preobrat. Proizvodnja električne energije elektrarn v skupini HSE je bila glede na leto poprej višja za 15 odstotkov in je skupaj znašala 7,8 TWh. Skupina je v letu 2016 ustvarila 1,2 milijarde evrov prihodkov in 21,7 milijona evrov čistega dobička. Poleg tega so učinke začeli kazati tudi ukrepi na področju racionalizacije in optimizacije poslovanja, saj so se stroški poslovanja znižali na večini ključnih področij.

Nizke cene električne energije na evropskih trgih so kot že nekaj let poprej zaznamovale tudi leto 2016. Kljub neugodnim razmeram je skupina HSE z uspešnimi prodajno-trgovalnimi aktivnostmi in z doslednim izvajanjem ukrepov poslovnega prestrukturiranja in racionalizacije poslovanja poslovala uspešno. Po dveh zaporednih letih poslovanja z izgubo je ustvarila čisti dobiček v višini 21,7 milijona evrov ter 156,5 milijona evrov EBITDA, kar je za 29 odstotkov več glede na leto prej. V primerjavi z letom 2015 so bili stroški storitev nižji za 14 odstotkov, stroški dela pa za štiri odstotke. Celotne finančne obveznosti skupine HSE so na dan 31. december 2016 znašale 899,6 milijona evrov in so se v primerjavi z letom 2015 znižale za 11 odstotkov. Družba HSE pa si je z refinanciranjem kratkoročnih posojil zagotovila dolgoročne vire sredstev v višini 180 milijonov evrov ter dodatnih 50 milijonov evrov dolgoročnega okvirnega posojila. Z izvedbo finančnega prestrukturiranja sta se tako v letu 2016 pomembno izboljšala finančni in likvidnostni položaj skupine HSE.

Rezultat trgovanja z električno energijo v letu 2016 kljub nižjim cenam ostaja na primerljivem nivoju z letom 2015. »To je predvsem posledica uspešnega izvajanja prodaje lastne proizvodnje in boljšega rezultata iz naslova prodaje sistemskih storitev. V strukturi prodaje se povečuje delež prodaje na tujih trgih, kjer je skupina HSE že od ustanovitve dalje uveljavljen poslovni partner. Prisotni smo namreč v več kot dvajsetih evropskih državah, tako kot člani borz z električno energijo kot preko podrejenih družb v neposredni lasti HSE in predstavništev v tujini,« poudarja **mag. Stojan Nikolić**, finančni direktor HSE. Količinska prodaja skupine HSE je znašala 28,3 TWh, kar je štiri odstotke več kot v preteklem letu, proizvodnja pa je bila v letu 2016 za 15 odstotkov višja glede na leto 2015.

Težišče strateških usmeritev v prihodnje bo na prestrukturiranju in razdolževanju skupine HSE za povečanje dodane vrednosti. »Poudarek bo na trajnostni proizvodnji električne energije ter prenovi in smotrni gradnji okoljsko sprejemljivih objektov. Intenzivno bomo koristili potencial trgovanja z električno energijo in razvijali ter uporabili znanje več kot tri tisoč zaposlenih v skupini HSE,« poudarja **Matjaž Marovt**, generalni direktor HSE, in dodaja: »Še naprej si bomo prizadevali za poslovno krepitev skupine HSE preko konsolidacije lastništva in korporativnega upravljanja, ob hkratnem vzdrževanju stabilnih, dolgoročnih poslovnih odnosov in vzpostavljanju novih strateških partnerstev v regiji kot tudi v Sloveniji.«

Letno poročilo si lahko preberete na spletni povezavi <http://www.hse.si/si/publikacije/letna-porocila>. Izšlo je tudi v kratki, tiskani izvedbi, v katero je vstavljena USB kartica s podrobno vsebino.

Naslovnica letnega poročila skupine in družbe HSE

Predsednica uprave SDH obiskala HSE

Predsednica uprave SDH **Lidia Glavina** in direktor sektorja energetike na SDH **Venčeslav Radi** sta se odzvala vabilu posloводства HSE in 11. julija 2017 obiskala sedež družbe. Seznanili so ju z aktualnim stanjem v skupini HSE na področju proizvodnje in trženja električne energije ter izvajanja sistemskih storitev. Predstavili so jima potek načrtovane vertikalne integracije in združevanja poslovnih funkcij in procesov v skupini ter načrtovano racionalizacijo stroškov poslovanja. Ogledala sta si tudi, kako v živo poteka trgovanje z električno energijo.

Matjaž Marovt imenovan za generalnega direktorja HSE s polnim mandatom

Nadzorni svet Holdinga Slovenske elektrarne (HSE) je 1. avgusta 2017 imenoval **Matjaža Marovta** za generalnega direktorja HSE s štiriletnim mandatom. Poslovodstvo HSE sestavljata skupaj s finančnim direktorjem **mag. Stojanom Nikolićem**.

Matjaž Marovt je bil od lanske pomladi član nadzornega sveta HSE, družbo pa je kot generalni direktor začasno vodil od letošnjega 19. aprila.

*»Matjaž Marovt je z umirjenim in preudarnim načinom vodenja, predvsem pa s konstruktivnim dialogom, ki ga je vodil doslej, potrdil naša pozitivna pričakovanja. Verjamemo, da si bo kot generalni direktor HSE skupaj s finančnim direktorjem prizadeval za stabilno vodenje in poslovanje skupine HSE«, je dejal predsednik nadzornega sveta **Milan Perović**.*

Generalni direktor HSE **Matjaž Marovt** je k stabilnosti vodenja kot prioritete svojega mandata dodal še druge cilje: *»Prizadeval si bom, da se bomo v skupini HSE kot največjem proizvajalcu električne energije v Sloveniji in enem od vodilnih trgovcev z elektriko profesionalno odzivali na aktualne trende v energetiki, okolju in tehnologijah. Na poti do brezogljene družbe pa bo naš skupni cilj zagotavljanje varne, zanesljive in okolju prijazne oskrbe z električno energijo.«*

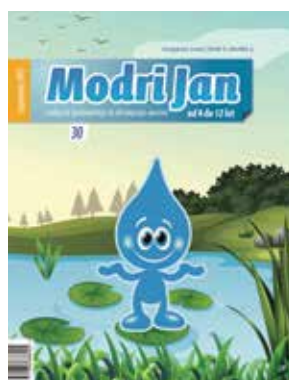
Po izobrazbi je univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike, podiplomski magistrski študij s področja managementa kakovosti je opravil na britanski Sheffield Business School, za svoje delo pa je bil nominiran za evropsko nagrado za magistrska dela EFQM. Pred imenovanjem na mesto začasnega člana poslovodstva HSE je deloval kot samostojni poslovni svetovalec z bogatimi vodstvenimi izkušnjami iz velikih in mednarodnih podjetij. Bil je direktor tehnične direkcije v podjetju Adria Mobil, član uprave družbe Prevent Global, še prej pa je bil vrsto let na vodstvenih funkcijah v Gorenju.

Matjaž Marovt, generalni direktor HSE

Izšla je septembrska številka revije Modri Jan

Revija za spoznavanje in ohranjanje narave Modri Jan, ki jo izdaja in brezplačno distribuira HSE, v septembrski številki znova prinaša zanimive vsebine. Najmlajši bralci in njihovi starši bodo izvedeli vse o mokriščih, Ljubljanskemu barju, Sečoveljskih solinah, pa o Braziliji, Boliviji in krokodilih. Revija Modri Jan v HSE presega vsa pričakovanja; število naročnikov nenehno narašča, samo letos je novih več kot 150.

Naslovnica 30. številke revije Modri Jan

Termoelektrarna Šoštanj pridobila dovoljenje za nadaljevanje obratovanja bloka 4

Termoelektrarna Šoštanj je v petek, 7. julija 2017, pridobila pisno dovoljenje Evropske investicijske banke – t. i. ***spregled oziroma waiver*** - za nadaljnje obratovanje bloka 4 do 31. decembra 2017. Tako sta v Šoštanju znova na voljo dve proizvodni enoti za zagotavljanje varne in zanesljive oskrbe z električno energijo. Še posebej je bilo njuno angažiranje pomembno v poletnih dneh, ko so temperature znova presegle povprečje in so bili vodostaji rek nizki, proizvodnja električne energije iz hidroelektrarn pa temu primerno slaba.

Nepogrešljivi člen oskrbe Slovenije z električno energijo

Termoelektrarna Šoštanj je v poletnih tednih, ki so jih zaznamovale nadpovprečno visoke temperature in sušno obdobje (čemur primerna je bila tudi hidrologija slovenskih rek, ki je bila nižja od dolgoletnih povprečij), obratovala na najvišji ravni in v tistem obdobju pomembno prispeva k zanesljivemu in stabilnemu obratovanju elektroenergetskega sistema Republike Slovenije. Dnevna proizvodnja električne energije na pragu je dosegala med 14 in več kot 18 GWh. V petek, **4. avgusta 2017, je TEŠ dosegla drugo največjo proizvodnjo električne energije na pragu v letošnjem letu, in sicer 18,4 GWh** (najvišja letošnja proizvodnja na pragu je bila januarja 18,6 GWh). Delež TEŠ v celotni slovenski proizvodnji električne energije pa se je denimo v začetku avgusta gibal okoli 40 odstotkov.

Termoelektrarna Šoštanj; foto: Goran Vadlja Kamenjašević

Predstavitev LIFE projekta »Drava«

V Sloveniji je črpanje evropskih sredstev ena izmed nacionalnih prioritet. Na področju varstva narave mehanizem Evropske Unije LIFE podpira projekte za varstvo ogroženih živalskih in rastlinskih vrst in habitatnih tipov na območjih Natura 2000. Tako je Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) v sodelovanju s partnerji - kot sofinancer pa je sodelovala družba Dravske elektrarne Maribor - v letih od 2012 do 2017 prvič izvedlo LIFE-projekt **»Obnova rečnega ekosistema nižinskega dela Drave v Sloveniji«**, ki je hkrati eden največjih LIFE-projektov v Sloveniji doslej.

Projektno območje je Drava med Mariborom in Središčem ob Dravi. Konkretno naravovarstvene akcije so se izvajale na strugi reke Drave med Mariborom in Zavrčem, na Ptujskem in Ormoškem akumulacijskem jezeru in na območju nekdanjih bazenov Tovarne sladkorja za odpadne vode, ki so sedaj v lasti DOPPS. Celotno projektno območje je znotraj meja Natura 2000 območja Drava.

Glavni cilji projekta

1. S konkretnimi naravovarstvenimi akcijami na območju zagotoviti učinkovito varstvo kvalifikacijskih vrst Natura 2000 območja in s tem ustvariti osnovo za sonaraven oziroma trajnostni razvoj tega območja.
2. Izboljšati pravni naravovarstveni status območja z razglasitvijo krajinskega parka in naravnega rezervata.

3. Doseči in formalizirati kompromis med izvajanjem vodno vzdrževalnih del in naravovarstvenim upravljanjem za zagotavljanje ugodnega stanja vrst Natura 2000.
4. Okrepiti zavest prebivalstva na območju Natura 2000 Drava o naravni dediščini in o pomenu njenega varovanja ter pokazati, da je varstvo narave (Natura 2000) razvojna priložnost za lokalno prebivalstvo in ne omejitev.

Glavni cilji projekta so se uresničevali s konkretnimi akcijami, ki jih delimo v šest sklopov: A, B, C, D, E in F. Akcije A so pripravljalne akcije projekta, ki so potrebne, za učinkovito izvedbo del na terenu, B so akcije nakupov zemljišč, C so konkretne naravovarstvene akcije na terenu, D so akcije monitoringa – spremljanja učinkovitosti akcij C, E so akcije informiranja javnosti in izobraževanja, F pa so akcije vodenja projekta in povezovanja z drugimi projekti.

V nadaljevanju so predstavljene akcije, ki so jih finančno podprle Dravske elektrarne Maribor.

A1 Izdelava projektne dokumentacije za naravovarstvene ureditve

Za vse naravovarstvene ureditve – torej akcije renaturacije – je potrebno predhodno izdelati načrte za izvedbo. Ker je pri naravovarstvenih ureditvah šlo za vodarska dela – odpiranje rokavov, vzpostavljanje dotoka vode – je te načrte izdelal partner projekta Vodnogospodarski biro Maribor (VGB), ki je pri izvedbi prevzel tudi projektantski nadzor. Pri izdelavi načrtov so bili vključeni strokovnjaki DOPPS in Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave (ZRSVN).

Izsek načrta odprtja rokava v Vurberku; foto: Arhiv DOPPS

A2 Hidravlična analiza in prodonosnost, model visokovodnega vala

Eden glavnih naravovarstvenih problemov struge reke Drave je majhen pretok čez celo leto. Večino časa po strugi teče le ekološko sprejemljiv pretok, večina vode pa po HE kanalih. Značilni in varstveno pomembni rečni habitati se zato spreminjajo – prodišča in brežine se zaraščajo – in izgubljajo biodiverzitetu. Na strugi vsakoletno potekajo vzdrževalna dela za zagotavljanje pretočnosti struge in zmanjšanje poplavne nevarnosti. Vzdrževalna dela na projektu potekajo večinoma z bagrskimi deli in so zato potrebna nemajhna sredstva. Že vrsto let je v strokovnih krogih prisotna ideja zagotavljanja pretočnosti struge s periodičnimi večjimi izpusti vode v strugo Drave. S takšno izvedbo bi po naravni poti strugo očistili, hkrati pa obnovili naravne habitate. V akciji, ki jo je izvedel VGB, je bil modeliran učinek takšnega izpusta, izvedeno parametriziranje ter izdelana ocena finančne učinkovitosti.

A6 Predlog podrobnejšega načrta upravljanja vodnih teles na projektnem območju Drava

S to akcijo se je želelo izdelati konceptualno zasnovo izvajanja vzdrževalnih del na strugi reke Drave med Mariborom in Zavrčem, ki zagotavlja doseganje vodnogospodarskih ciljev urejanja (zagotavljanje pretočnosti, varnosti pred erozijo in poplavno varnost), hkrati pa upošteva varstvene cilje območja Natura in zagotavlja ohranjanje ugodnega stanja vrst in habitatnih tipov. Na ta način je sektorski načrt upravljanja hkrati upravljavski načrt območja Natura, kot to predvideva slovenski koncept upravljanja natura območij. Za trajnostno vodnogospodarsko upravljanje je potrebno upoštevati celoten rečni sistem z vsemi njegovimi medsebojnimi funkcionalnimi in prostorskimi povezavami in pri tem poleg vodarskih in naravovarstvenih ciljev vključiti vsa ostala relevantna področja.

Za pripravo osnutka predloga podrobnejšega načrta upravljanja vodnih teles na projektnem območju je bila izdelana temeljita analiza stanja, ki je vključila vsebine, pomembne za opredelitev stanja celotnega poplavnega območja, SWOT analiza, preverjeni so bili primeri dobrih praks na primerljivih rečnih sistemih, izdelan je bil osnutek predloga podrobnejšega načrta upravljanja. V postopek so bila poleg izhodiščnih področij (vodarstvo in naravo varstvo) vključena tudi vsa druga relevantna področja, kot so lokalne skupnosti in njihovo prostorsko planiranje, raba naravnih virov, kot so energetska

raba, gozdarstvo, kmetijstvo, interesna združenja (ribiči, lovci), nevladne organizacije in ostale javnosti. Ves čas je potekalo intenzivno usklajevanje s pristojnimi strokovnimi institucijami in državnimi organi ter sorodnimi projekti v teku. Rezultat je bil usklajen osnutek predloga podrobnejšega načrta upravljanja vodnih teles na projektnem območju, ki je bil predan pristojnim državnim organom v nadaljnji postopek.

Območje, ki ga je obravnava osnutek predloga podrobnejšega načrta upravljanja vodnih teles, je definirano s hidromorfološkimi značilnostmi reke in vsebinami območja Natura 2000 ter obsega Dravo med Mariborom in Središčem ob Dravi.

C9 Odpiranje zasutih rečnih rokavov

Po izgradnji elektrarn na spodnji Dravi se je pretok v strugi zmanjšal, prodišča so se zarasla in rečni rokavi večinoma zasuli. S tem se je zmanjšal tudi obseg habitatov naravovarstveno pomembnih vrst favne in habitatnih tipov. V projektu so odprli tri zasute rečne rokave in jih ponovno povezali z reko. Lokacija prvega rokava je pri Vurberku na desnem bregu Drave (Zumrova jama) – rokav dolžine osemsto metrov ni imel stika z reko zaradi zasutja na ustju, ki so ga odstranili. Drugi rokav je na levem bregu Drave pri iztoku Dravinje v Dravo – rokav dolžine dva tisoč metrov je bil na mnogih mestih nepretočen in tam so ga odprli. Tretji rokav je na sipini tri kilometre dol-vodno od Borlskega mostu – tristo metrov dolg zasut rokav so odprli v nasprotni smeri toka. Med pticami je akcija pozitivno vplivala na vodomca, malega martinca in navadno čigro – rečni rokavi so namreč prehranjevalni habitati teh vrst – med drugimi vrstami pa na vidro, pezdinka in bolena. Lokacije odpiranja rokavov so bile izbrane skupno s predstavniki naravovarstvene in vodarske stroke.

C11 Naravovarstvena ureditev sipin za malega deževnika

Mali deževnik je indikatorska vrsta golih prodišč. Na strugi reke Drave gnezdi med 75 in 87 parov. V okviru monitoringa vpliva vodno vzdrževalnih del na malega deževnika so ugotovili katere habitatne tipe in kakšno strukturo prodišč preferira. Mali deževnik je v preteklih letih prenehal gnezditi na petih večjih prodiščih, ki so se zarasla. V akciji so prodišča v skupni površini 5,7 hektarjev očistili in uredili za malega deževnika, upoštevajoč znanja o ekoloških zahtevah vrste.

Izgled odprtega rokava; foto: Arhiv DOPPS

Mladiči malega deževnika; foto: Arhiv DOPPS

Vetrne elektrarne

Vetrna elektrarna je elektroenergetski objekt, s katerim pretvarjamo energijo vetra v električno energijo. Sestavlja jo manjše ali večje število vetrnih turbin z generatorji (vetrnicami), transformatorska postaja in daljnovod, ki vetrno elektrarno povezuje s prenosnim omrežjem.

Vetrna turbina (vetrnica) je nameščena na vkopanem betonskem temelju, če se nahaja na kopnem, oziroma na posebnih izvedbah temeljev, če se nahaja na morju. Na temelj je običajno pritrjen jeklen stolp, na vrhu stolpa pa se nahajata prostor z opremo (podolgovata jeklena škatla) in trikraki rotor.

Glede na vetrovne pogoje so moderne vetrne turbine lahko različnih moči in s tem tudi dimenzij. Trenutni razvoj večjih proizvajalcev že gre v smeri preko 10 MW na turbino. Takšna turbina ima premer rotorja 150 metrov in več. Tip turbine je v največji meri odvisen od moči oziroma hitrosti vetra, ki se običajno gibljejo med 5 in 25 m/s (med 18 in 90 km/h).

HSE Invest je v letu 2016/2017 sodeloval kot inženir za zunanjega naročnika na projektu izgradnje vetrne elektrarne na Hrvaškem moči 21 MW, ki jo tvori devet turbin po 2,3 MW. V sklopu tega projekta so se v drugi polovici avgusta letos udeležili tudi izobraževanja pri proizvajalcu opreme v kraju Brande na Danskem. Izobraževanje je bilo namenjeno predvsem podrobnejšemu spoznavanju tehnologije izdelave ter funkcionalnosti posameznih sklopov turbine.

Pogled v notranjost vetrnice; foto: Arhiv HSE Invest

Montaža vetrnice; foto: Arhiv HSE Invest

S šolanja na Danskem (v ozadju je 4 MW turbina za potrebe šolanja); foto: Arhiv HSE Invest

Malica ni kava in cigaret je zmagovit projekt v okviru programa dobrih praks na področju varnosti in zdravja pri delu

V organizaciji Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter pod pokroviteljstvom Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu je junija v Mestnem muzeju v Ljubljani potekala slavnostna podelitev priznanj na temo Dobra praksa na področju varnosti in zdravja pri delu v letih 2016/17. Priznanje je letos pripadlo družbi **Soške elektrarne Nova Gorica d.o.o. (SENG)**, ki je prepričala komisijo s projektom *Malica ni kava in cigaret*. Glavni namen projekta je izboljšanje kazalnikov zdravstvenega stanja zaposlenih v družbi in posledično sprememba njihovih prehranjevalnih navad. Komisijo je prepričal inovativen in sodoben pristop k reševanju problema neustreznih prehranjevalnih navad.

Na podelitvi, ki je potekala v prostorih Mestnega muzeja v Ljubljani, je najboljšim podjetjem in organizacijam priznanja podelila **Christa Sedlatschek**, direktorica Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu. Priznanja so prejeli še podjetje Revoz iz Novega mesta, družba Impol iz Slovenske Bistrice ter Policijska postaja Murska Sobota. Predstavniki ministrstva, državni sekretar **Peter Pogačar** je poudaril, da so prav dobre prakse na področju zdravja in varnosti pri delu ključne za izboljšanje kazalnikov na tem področju. Ob tem je izrazil željo in apeliral na manjša podjetja, da bi se vključevala k tovrstnim projektom.

Nacionalno tekmovanje za primere dobrih praks na področju varnosti in zdravja pri delu se izvaja vsako drugo leto. Gre za praksi uporabljene rešitve, namenjene učinkovitemu preprečevanju tveganj na področju varnosti in zdravja pri delu s pomočjo dobrih in učinkovitih rešitev.

V podjetju SENG so na podlagi vsakoletnega spremljanja zdravstvenega stanja zaposlenih ugotovili, da trenutni zdravstveni kazalniki niso vzpodbudni oziroma zadovoljivi. Analize zdravstvenih pregledov so namreč pokazale, da se med zaposlenimi pojavlja predvsem problem povišanega holesterola, krvnega sladkorja, krvnega pritiska ter povečane telesne mase. Eden glavnih vzrokov za slabe kazalnike zdravstvenega stanja je v največji meri povezan prav z neprimernim prehranjevanjem.

»Ker redni ukrepi, ki jih izvajamo na področju varnosti in zdravja pri delu, niso prinesli zadovoljivih rezultatov, smo se v letu 2015, z namenom izboljšanja kazalnikov zdravja zaposlenih, odločili, da moramo k problemu pristopiti širše in v sodelovanju z drugimi partnerji«, je povedal **Tomaž Valentinčič**, vodja službe za varstvo in zdravje pri delu družbe SENG.

Projektna skupina *Malica ni kava in cigaret* je bila skrbno sestavljena, saj je imel vsak projektni partner svojo vlogo; Cobit kot razvijalec programskega orodja in partner je bil zadolžen za strokovno vodenje projekta, SENG kot podjetje, v katerem se je pilotski projekt izvajal, Zavod ConSense je skrbel za komunikacijske aktivnosti pri projektu in diseminacijo rezultatov ter Sindikat KNSS - Neodvisnost kot partner, ki je pozitivne učinke projekta širil preko delovanja sindikatov in svetov delavcev na območju celotne Slovenije.

Pri projektu *Malica ni kava in cigaret* je sodelovalo veliko število zaposlenih v družbi SENG, ki so se razlikovali tako po starosti (od 29 do 61 let) kot tudi po zahtevnosti delovnega mesta - v skladu z Izjavo o varnosti z oceno tveganja (lažja, srednje težka in fizično zahtevna delovna mesta). Tekom projekta je potekal tudi razvoj in testiranje posebne mobilne aplikacije Prehranski navigator, s katero lahko danes kdorkoli, ki ima dostop do svetovnega spleta, preverja, kako se prehranjuje in kako lahko izboljša svoje prehranske navade oziroma življenjski slog. Projekt je finančno podprl in sofinanciral tudi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

V času trajanja projekta so potekale številne podporne aktivnosti, kot so predavanja dietetičarke, dodatni zdravniški pregledi za zaposlene, zdrave malice na delovnem mestu in podobno.

Ob zaključku projekta se je pokazalo, da so sodelujoči v projektu s pomočjo aplikacije Prehranski navigator in z bolj zdravimi obroki izboljšali svoje zdravstveno stanje. Tako so pokazali ovrednoteni rezultati zadnjega merjenja zdravstvenih kazalnikov.

Projekt *Malica ni kava in cigaret* je bil izveden celovito kot program prenosa znanja o zdravem prehranjevanju in vplivu pravilnega prehranjevanja na delovno storilnost. Prednost projekta je tudi v tem, da ga je mogoče uvesti v različne delovne organizacije. Njegovi učinki so dolgoročni, saj zaposlenim ostajata znanje in zavest, da je pravilno prehranjevanje pomembno za njih same in njihovo zdravje.

Zapuščina projekta se v družbi SENG kaže predvsem v najrazličnejših aktivnostih na področju zdrave prehrane - uporaba čajnih kuhinj, dostava svežega sadja po vseh objektih družbe, možnost izbire zdravih in domačih izdelkov v avtomatih s prigrizki in še bi lahko naštevali. Zaposleni razumejo namen in pomen odmora za malico, saj z zdravim obrokom dolgoročno poskrbijo za svoje zdravstveno stanje in ohranjajo ustrezno kondicijo za obvladovanje negativnih učinkov stresa ter za čilo in zdravo staranje.

Silvester Medvešček (Sindikat KNSS – Neodvisnost), Tomaž Valentinčič (SENG), Aneja Ličen (SENG), Nina Bizjak Bajec (COBIT), Marjan Pintar (direktor SENG), Sandra Kržan (Zavod ConSense), Klavdij Čotar (COBIT), Jernej Medvešček (COBIT d.o.o.). Foto: Arhiv SENG

Premogovnik Velenje odslej družba z omejeno odgovornostjo

Na 27. seji Skupščine Premogovnika Velenje, ki je bila 17. avgusta 2017, je bil **sprejet sklep o preoblikovanju Premogovnika Velenje iz delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo**. Okrožno sodišče v Celju je 23. avgusta 2017 izdalo sklep o vpisu spremembe v sodni register. S tem je Premogovnik Velenje tudi uradno postal družba z omejeno odgovornostjo.

Za generalnega direktorja družbe Premogovnik Velenje, d. o. o., je imenovan **mag. Ludvik Golob**, za direktorico družbe pa je imenovana **mag. Mojca Letnik**. Generalni direktor in direktorica zastopata družbo skupno. Kot predstavnik kapitala sta v nadzornem svetu družbe **Matjaž Marovt** in **mag. Stojan Nikolić** ter kot predstavnik delavcev **Danilo Rednjak**. Člani Nadzornega sveta družbe ter njeno posloводство bodo svoje funkcije opravljali do izteka zdajšnjega mandata.

Upravna stavba Premogovnika Velenje; foto: Miran Beškovnik

110 let Rudarske reševalne čete Premogovnika Velenje

Varnost je vrednota, za katero si v Premogovniku Velenje z različnimi aktivnostmi in preventivnimi ukrepi vseskozi prizadevajo. Za uradni začetek delovanja Jamske reševalne čete štejejo 20. julij 1907, ko so imeli takratni reševalci ob navzočnosti inšpektorja prvo vajo reševanja v novih prostorih reševalne postaje.

Začetki organiziranega reševanja v Premogovniku Velenje po dostopnih pisnih virih segajo v leto 1893, ko je 30. januarja in 20. februarja v jami eksplodiral metan. Rudarska reševalna služba se je ves čas razvijala in izpopolnjevala,

tako na področju opreme kot tudi kadrov. V osemdesetih letih minulega stoletja, ko je bila proizvodnja premoga na vrhuncu (letna proizvodnja več kot pet milijonov ton), je bila reševalna služba najštevilčnejša. Tako je leta 1984 štela 272 članov, od tega je bilo 215 aktivnih reševalcev.

»Ozaveščanje zaposlenih, da lahko za večjo varnost pri delu največ naredimo sami, vzpostavitev vrhunskega varnostnega sistema, izdelan Načrt obrambe in reševanja ter številni drugi ukrepi so le del aktivnosti, ki jih imamo v podjetju vzpostavljene za zagotavljanje najvišje možne stopnje varnosti,« je povedal **mag. Bogdan Makovšek**, glavni tehnični vodja Premogovnika Velenje in hkrati vodja Rudarske reševalne službe. *»Kljub naštetemu zaradi specifične dejavnosti, ki se odvija 500 metrov pod površjem zemlje, v jami namreč še vedno lahko pride do neljubih dogodkov in izrednih*

razmer. V takšnih razmerah najbolj računamo prav na dobro usposobljene jamske reševalce, ki letos zaznamujejo 110 let delovanja.»

Danes dobro opremljena Jamska reševalna četa šteje 96 članov, od tega 76 reševalcev, usposobljenih za delo z izolacijskimi dihalnimi aparati. *»Za izobraževanje reševalcev je dobro poskrbljeno, saj organiziramo strokovna predavanja, usposabljanja s področja nujenja prve pomoči – pri tem sodelujemo z zdravniki, preverjamo znanje nameščanja reševalnih aparatov, izvajamo fizično testiranje oz. t. i.*

Cooperjev test ter testiranje v dimni komori, organiziramo reševalne vaje v jami in požarnem rovu,« je še pojasnil **mag. Bogdan Makovšek**.

Rudarska reševalna služba, v okviru katere sta organizirani Jamska reševalna četa in Reševalna postaja, organizira in izvaja reševanje ob morebitnih nezgodah, izvaja vse potrebne aktivnosti na ogroženih območjih ter zagotavlja prvo pomoč ponesrečenim v jami. Člani imajo ustrezna znanja, so usposobljeni za delo v zapljenem območju ter za zagotavljanje prve pomoči, zato so povezani tudi v sistem zaščite in reševanja na državni ravni.

Reševalna vaja; foto: Aleksander Kavčnik

Uspešni pri pridobivanju evropskih sredstev za raziskave in razvoj

V Premogovniku Velenje več pozornosti namenjajo raziskavam in razvoju. Z razvojnimi projekti, ki smo jih pripravili v zadnjem letu, smo uspešno kandidirali pri evropskem Raziskovalnem skladu za premog in jeklo (Research Found for Coal and Steel – RFCS). Štirje projekti, ki so bili septembra minulo leto prijavljeni pri evropskem RFCS in v katerih sodeluje velenjski Premogovnik, bodo družbi v prihodnjih letih prinesli sofinancirana sredstva v višini skoraj 700.000 evrov.

»Premogovnik Velenje je v izvajanje mednarodnih sofinanciranih projektov vpel že dobro desetletje. Z dobro zastavljenimi projekti se uspešno prijavljamo na razpise evropskih skladov, ki sredstva namenjajo razvoju in podpirajo napredne tehnologije,« je povedal generalni direktor Premogovnika Velenje **mag. Ludvik Golob** in dodal, da je Premogovnik Velenje v letu 2016 na razpis RFCS prijavil projekte Zajem CH4 iz jamskega zraka s pomočjo nanomembran in katalizatorjev, Premogov prah – preventiva in kurativa, Jamsko reševanje – razvoj tehnologij in zagotavljanje informacij ter Razvoj ekspertnega sistema načrta obrambe in reševanja (NOR) in sistem optimizirane logistike. *»Navedeni projekti so bili v začetku marca letos odobreni za sofinanciranje. Predvideni znesek sofinanciranja bo v treh letih znašal skoraj 700.000 evrov. S projekti, pri katerih sodelujemo z uglednimi partnerji iz Poljske, Velike Britanije, Nemčije, Španije, Grčije, Češke idr., smo začeli v juliju.»*

Letos marca je v Premogovniku potekal delovni sestanek mednarodnega razvojno-raziskovalnega projekta Coal2Gas, ki

obravna področje podzemnega uplinjanja premoga. Projekt, ki ga sofinancira RFCS, bo končan v sredini letošnjega leta. Premogovnik Velenje je bil povabljen v skupino z namenom posredovanja geološko-geomehanskih podatkov za izdelavo digitalnih modelov ter za vzorce lignita za laboratorijske eksperimente uplinjanja premoga.

S področja Čiste premogovne tehnologije so že bili izvedeni projekti EUREKA, CoGasOUT in GHG2E, ki so bili usmerjeni v raziskavo premogovega plina ter ukrepov za zmanjševanje tveganj. Poleg projekta Coal2Gas je v zaključevanju tudi projekt TOPS (Tehnološke možnosti povezovanja podzemnega uplinjanja premoga ter shranjevanja CO₂), ki prav tako obravnava možnosti podzemnega uplinjanja premoga. V tem času najpomembnejši projekt MapROC (Monitoring, Assessment, Prevention and Mitigation of Rock Burst and Gas Outburst Hazards in Coal Mines – spremljanje, vrednotenje, preprečevanje in ublaževanje posledic hribinskih udarov in izbruhov plina v premogovnikih) je usmerjen v raziskavo nastanka stebrnih udarov in razvoj ukrepov za njihovo preprečevanje. Ta bo končan konec leta 2018.

»Premogovnik Velenje pri projektih večinoma sodeluje z raziskovalno-razvojnimi delom, ki ga opravljajo naši strokovnjaki, ter vanje primarno vključuje material in opremo, ki ju v vsakem primeru potrebujemo,« je poudaril **mag. Golob**. *»Na takšen način se trudimo doseči maksimalno dodano vrednost projekta, ki ni samo finančna. V luči razvoja je pomembno tudi sodelovanje s priznanimi mednarodnimi partnerji. Poleg sofinanciranja je pomemben še dejanski razvoj, ki ima lahko močne zelo velike finančne, varnostne ipd. učinke. Ponosni smo na dejstvo, da Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo Premogovnik Velenje navaja kot uspešen primer črpanja R & R sredstev iz Evropske unije.«*

POZITIVNA ENERGIJA NARAVE

Skupina HSE je največji slovenski proizvajalec in trgovec z električno energijo. Kot zaupanja vreden partner stremimo k ustvarjanju trajnih in trdnih poslovnih odnosov. Zato tako domačim kot tujim odjemalcem zagotavljamo varno, zanesljivo in kakovostno oskrbo z električno energijo. Ker se zavedamo vloge pri ustvarjanju prijazne prihodnosti, znanje usmerjamo v iskanje optimalnih rešitev iz okolju prijaznih, obnovljivih virov. Za energijo, ki bo poganjala domišljijo naslednjih rodov.

www.hse.si